

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik raponkint reggel, kivéve hétfőn.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre

8 kor., negyed évre 4 kor.

Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre

10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája

Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

Tessék sietni!

Tessék polgármester ur gyorsan, de gyorsan elsiettetni valamelyik dijnokot a nyomdába és kinyomatni a januári közgyűlésen ígért évi jelentést — csupán csak azért, mert a „Bácskai Hirlap“ vezércikkirója iszonyuan türelmetlen, aki cikkében nem mond kevesebbet, mint a következőket:

„Már magában a közzététel elodázása is nem bizalmat gerjesztő a polgármester nem feltétlen hivei előtt, sőt gyanura tápot ad esetleg elmaradása, mert gyanúokot nyújt arra, hogy azok az adatok nem voltak helyesek, amelyeket oly lelki gyönyörrel hallgattak végig a város atyái és amely köztük oly végtelen elégteliséget idézett elő.“

A gyanuk gyanuja keletkezik tehát a polgármester ellen azért, mert mindedigéle nem nyomatja ki azt az évi jelentést. Erre csak egy kérdésünk van: Hogy tudni illik miféle gyanuk keletkeznek abból, ha valamit sürgősen ki nem nyomatnak?

Hát vajjon kinek jutott eszébe itten akármilyen gyanura is gondolni? Ki tartotta olyan erős nyilvántartásban azt, hogy ezt a jelentést ki kell nyomatni?

Ime tehát ő az, a nyilvánosság és a nyomdai munkálatok nagy öre és ellenőre, aki vigyáz arra, nehogy egy nyomdai munkálat is hosszadalmas késedelmet szenvedjen a megjelenéssel, a mindenre éber, aki elég jóakaratu és nyilvántartja mindig a haza és a város fontos ügyeit, de egyuttal a nyomdai munkálatokat is. Hiszen ezt ugyancsak a B. H. mondja a következő szavakkal:

„Nyilvántartás hiányában nincs kizárva, hogy a polgármester ur erről elfeledkezett. De minthogy mi az ilyen ügyeket nyilvántart-

juk, ez okból — minden utógondolat nélkül — emlékébe hozzuk a kérdéses közgyűlési határozatot“.

Tehát minden „utógondolat nélkül“ teszi ezt. Hát vajjon ki is gondol arra, hogy utógondolata is lenne a B. H.-nak. Erre nem gondol senki és éppen azért fölösleges a meintegetőzés.

De éppen olyan fölösleges adni a nagy ellenőr szerepét és levezercikkezni egy olyan dolgot, amelyet a hírek között is elég szépen lehetett volna megírni 6 sorban, megírva azt, hogy bizony az évi jelentés egy kissé késik.

De hát ami késik, az nem mulik és a B. H. egészen nyugodt lehet, hogy a rég várt kézirat nemsokára ott lesz a nyomdában és akkor el fog oszlani az óriási gyanu, amelyet a B. H. nézete szerint a „polgármester nem feltétlen hivei“ ehhez a késedelemhez fűznek.

De még egyet! A B. H. nemcsak hogy nem őszinte, de gyöngé memóriájú is. Cikkében előbb azt írja, hogy „a közzététel elodázása nem bizalmat gerjesztő a polgármester nem feltétlen hivei előtt, sőt gyanura tápot ad esetleg elmaradása.“ (Sic! aminthogy a cikk általában a legchaosabb chaosz, úgy hogy azt a benyomást gyakorolja az emberre, mintha akár felsőbb helyről érkezett sugalmazásra, akár a maga iniciatívájából, de mindenkép vezércikket akart volna írni e témáról. Holott nincs más mondanivalója, mint ez: hol a polgármester jelentése?)

A cikk végén aztán lecáfolja önmagát, mikor így ír: „minden utógondolat nélkül hozzuk a polgármester ur emlékébe a kérdéses közgyűlési határozatot.“ Pedig főnebb már maga elárulta az utógondolatot, amely nemcsak van, de főntebb kitűnt az is, hogy mi-ben áll. A kettő úgy volna ki-

egyenlíthető, ha a B. H. kijelenté, hogy a gyanut cikke szerint csak a polgármester nem feltétlen hivei táplálják. Már pedig ő a feltétlen hivek közt van és ezért közölte az esetet utógondolat nélkül.

A B. H.-nak személyes kérdésben megadjuk a szót.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól —

Az ülést fél tizenegy óra után nyitotta meg Feilitzsch Artur alelnök. Különös jelentése nem volt s így minden zökkenés nélkül áttérhettek a napirendre.

Lengyel Zoltán: Ama program alapján áll s azt tartja helyesnek, amelynek alapján megválasztott. Most ugyan nincsen a függetlenségi párt kötelékében, azonban más párt kötelékébe éppen nem szándékozik lépni. A függetlenségi párt taktikájával és politikai magatartásával nincs megelégedve, mert hiányzik abból a kellő agilitás. Kifogása nem a program, hanem a taktika ellen irányul.

Beszél a diplomáciai képviselőről, a magyar öntudat hiányáról. Szól az államvasutakról, ahol még mindig élnek és basáskodnak a Bachhuszárok. Szerinte egy tisztviselőt, mert magyarul referált kikergettek az állásából vidékre s évek óta mellőzik az előléptetésnél.

Benedek János: De ezt nem hiszem ám!

Kubik Béla: Pedig erre sok a példa.

Gabányi Miklós: Tele vagyunk osztrák talpnyalókkal!

Elnök: Gabányi képviselő ur válogassa meg a kifejezéseit.

Gabányi Miklós: Hát mi a fenét mondjak?

Elnök: Ne tessék az elnökkel feleselni!

Gabányi: De hiszen maga csak alelnök. (Derűltség).

Lengyel Zoltán: Mindez arra vall, hogy a nagy program mellett nincsen hit a függetlenségi eszmék diadalában magában a függetlenségi pártban sem.

Benedek János: Ez nem áll!

Lengyel Zoltán: Hiszen Polónyi Géza képviselő

Dr. Heiszler J.

ORVOSTUDOR VIZGYÓGYINTÉZETE

~ SZABADKÁN, Mária-Terézia-park ut. ~

Telefon szám 211

Gyógymódok: vizcura, massage, szénsavas fürdők (nauheimi) orvosi-torna és villanyozás.

Javalva: Álmatlanság-, főfájás-, szédülésnél; idegesség- és idegfájdalmaknál. Emésztési zavaroknál, főképen székrekedésnél. Rheumánál. Szénsavas fürdők (nauheimi) kitűnő hatása a szív és vérérdény betegségeinél.

selőtársam nemrégiben arra a kérdésre, hogy van-e igazi függetlenségi képviselő a pártban, azt mondta.

— Van, fiam, de nem sok! (Nagy derűtlenség.)

Kubik Béla! Ezt tulzás. A mérséklet nem jelenti az elvek feladását!

Benedek János: Feketén lát Lengyel Zoltán! Ferdit!

Lengyel Zoltán: Példákat hoz fel arra, hogy sokat mulasztott a függetlenségi párt agitációjában.

Szól azután egyéb kérdésekről s itt Tisza kormányzását támadja. Ott van a kiegyezés. Hiszen máris törvényeket hamisítanak meg ezért.

Hock János: Pedig közös vámterülettel mégsem csinálnak többet kiegyezést. A nemzet nem engedi!

Lengyel Zoltán ezután ismét rátér a függetlenségi párt támadására.

Beszéde után az elnök az ülést öt percre felfüggesztette.

Szünet után **Lengyel Zoltán** a mai politikai rendszert bírálja.

Utána **Kaas Ivor** fejtegeti, hogy miért támogatja a kormánypárt a mostani kormányt. Tisza programját, valamint a többi minisztereket is bíráló alá veszi. Az önálló vámterület hívének vallja magát. Végül a katonai vívmányok kérdésével foglalkozik.

Lovászy Márton az idő előrehaladottsága miatt beszédének holnapra való halasztását kéri, a mire a Ház engedélyt is ad.

Ezzel az ülés befejezést nyert.

Közygyülés.

A mai közgyűlés lefolyása a leghivebb szószólója annak a becsületes, törekvő munkának, amely a város közügyeinek vezetésére jelenleg hivatottak iránt mindenek elismerését vivja ki magának és azoknak, a kik az önzetlen, idealis célzatu közigazgatás megteremtői.

Egyik-másik tárgynál iparkodik az ellenzék a tanácssal szemben állást foglalni, de belátva a gáncs jogosulatlanságát, a közérdek javára egymásután állnak el indítványaikkal és elfogadják azokat a javaslatokat, a melyek legjobban mozdítják elő nagy megpróbáltatásoknak kitett városi háztartásunk előnyeit.

Két kisebb incidenst kivéve, a melyek azonban szintén személyes jellegűek voltak és nem a közgyűlési vita érdekére vonatkoztak, az egész ülés lefolyása a komoly munka elismerésének határozott kifejezése volt. A közgyűlés tárgyai közül csupán a jövő évi kiállítás és a földmives iskola teteleinél keletkezett élénkebb eszmecsere, azonban dr. Biró Károly polgármester meggyőző érveinek hatása alatt ezen tanácsi javaslatok is egyhangulag lettek elfogadva.

Közygyülés lefolyásáról szóló részletes tudósításunk a következő.

Gromon Dezső üdvözlése.

A polgármesteri jelentés felolvasása előtt **Schmausz Endre** főispán indítványozza a közgyűlésnek, hogy **Gromon Dezső** honvédelmi államtitkárt az öt ért magas kitüntetés alkalmából, a törvényhatósági bizottság üdvözölje. Az indítvány egyhangulag lett elfogadva, csupán **Fischer Jákó** kifogásolta, hogy az indítvány nincs a tárgysorozatba felvéve.

A főispán a felszólalónak azzal válaszolt, hogy látszik, miszerint még fiatal képviselő, mert nem tudja, hogy ez mindig úgy volt és ezentul is csak így fog lenni, mert mindig van arra gondja a főispánnak, hogy a hasonló indítvány a város érdekeinek megfelelő legyen.

A polgármesteri jelentés kapcsán ismét **Fischer Jákó** szólalt fel, kérdést intézve a polgármesterhez, hogy a rendőrségnél felhalmozódott ügy hátralékoknak mi az oka és hogy a községi bíróságnál hónapok óta ugyanaz a helyettes működik, kinek választását a közigazgatási bíróság megsemmisítette. **Biró Károly dr.** válaszában tudomásul adja, hogy a legutolsó számonkérőszék alkalmával konstatálva lett a rendőrségnél a szabálytalan ügykezelés, de ezen állapot megszüntetésére a kellő intézkedések már megtettek. A békebirói állást a bizottsági tagok iránti kiméletből a legközelebbi városi gazdai és más üresedésben levő állásokkal együtt fogják betölteni.

A rendőrségi bejelentő hivatal felállítása és a rendőrség többi hivatalának és helyiségeinek célszerűbb elhelyezése tárgyában **dr. Fischer Jákó** által benyújtott indítványára **dr. Biró Károly** polgármester előadja, hogy az utcák és házak megszámozása nélkül a bejelentő hivatal nem létesíthető, a hivatalok célszerűbb elhelyezése pedig csak akkor lesz keresztülvihető, ha a polgári fiúiskola elkerül a régi gymnasim épületéből. E tárgynál még **Milkó Izidor dr.** szólal fel, hogy a számozásnál a páros és páratlan rendszer vétessék igénybe és hogy a Széchenyi-ter utca elnevezést kapjon.

A 20 éven felülek összeírására vonatkozó belügyminiszteri rendeletet a közgyűlés tudomásul veszi.

A húspiac elhelyezése.

A belügyminiszter a húspiac elhelyezésére vonatkozólag leiratot intézett, hogy az elhelyezésre vonatkozólag új határozatot hozzon a közgyűlés, mert az a jelenlegi helyén, az új zsidó templom előtti téren tovább nem maradhtt.

E tárgynál id. **Gálfy György** szólal föl aziránt, hogy a barátok temploma előtti rongy-piac is, mely diszteleníti a szt. Ferenc-rendiek terét, máshova helyeztessék.

Dr. Reisner Lajos indítványozza, hogy az elhelyezésre nézve lépjen a város a mészárosok szakcsoportjával érintkezésbe, hogy a húsvágás egy e célra felállítandó húscsarnokban legyen eszközölhető. **Biró Károly** felvilágosítására, melyszerint a húscsarnok kérdésének megoldásáig ezen indítvány tárgytalan, mellőzik **Reisner** indítványát. **Fischer Jákó** és **Mukics Simon** hozzászólásai után a tanács javaslata tudomásul vétetik.

Az 1901—902. évi utadó zárszámadást jóváhagyó kereskedelemügyi miniszteri leirat a törvényes intézkedések megtétele végett a tanácsnak kiadatik.

Földművelésügyi miniszter körrendelete a kopár területek erdősítése tárgyában. Tudomásul vétetik és kiadatik a tanácsnak.

Belügyminiszteri jóváhagyó leirat a „Palics kiépítési és beruházási-alap” létesítése tárgyában. Tudomásul vétetik és a tanácsnak kiadatik.

Kereskedelmi miniszter leirata a kövezetvám díjakról szóló szabályrendelet módosítása tárgyában. Kiadatik a tanácsnak a következő közgyűlés elé terjesztendő javaslat végett.

Belügyminiszteri leirat a gazdai állás szervezése tárgyában. Tudomásul vétetik és a tanácsnak kiadatik.

Ugyanaz az 1904. évi költségvetésre vonatkozólag. Észrevétel nélkül jóváhagyatván, kiadatik a tanácsnak.

Földművelésügyi miniszteri leirat az állattenyésztésről alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában. Tudomásul vétetik és a tanácsnak kiadatik.

A következő tárgynál, a közigazgatási bíróság által a polgármesteri választásra hozott határozat tudomásul vételénél **Fischer Jákó** akar felszólalni, de a főispán, mivel a közgyűlésen nem engedhető meg a bíróság határozatának kritizálása, felszólalótól a szót megvonja.

Pertics Mihály nyug. árvaszéki elnök nyugdíjának megállapítására vonatkozó közigazgatási bírósági határozat tudomásul vétetik.

A város által bérelt és a megye tulajdonát képező nagylovassági laktanya és egyéb telkek megvétele tárgyában **dr. Biró Károly** polgármester előadja, hogy a megye által kért 25 000 korona ár helyett csupán 20000 korona adható meg, mert más ekkora összegű ajánlatot is kapott a megye. A jelentést a közgyűlés tudomásul veszi.

A **Mária Valéria** közkórház évi jelentése tudomásul vétetik és a belügyminiszterhez felterjesztetik.

A borfogyasztási pótdóra vonatkozólag a közgyűlés tudomásul veszi a tanács ama javaslatát, hogy a kiegyezési összeg 25%-a fog pótdórként megállapíttatni.

Az 1905. évi kiállítás.

A közgyűlés legfontosabb tárgya, a jövő évi ipari és mezőgazdasági kiállításra vonatkozó tanácsi javaslat következett ezután.

Dr. Klein Adolf volt az első felszólaló, a ki a javaslatot egész terjedelmében örömmel veszi tudomásul, csupán a kiállítás helyét kifogásolja, a melyre a városligetet tartja alkalmasabbnak.

Biró Károly polgármester meggyőző érvekkel bizonyítja, hogy a kiállítás legalkalmasabb helye csakis **Palics** lehet. A városliget terjedelme nem elégséges ily nagyszabásu kiállítás elhelyezésére. A vidéki közönség a sár és portengerben nem fogja látogatni a kiállítást. A fürdőző betegek nem lesznek háborítva, mert a kiállítás a szezon végén lesz. Az állatoknak a földmívelési iskola helyiségeiben leendő elhelyezése nagy megtakarítást okoz és **Palics** jövedelmezővé tétele valamint az emelendő épületek későbbi felhasználásának érdeke is azt kívánja.

Gálfy György az ipartestület meghallgatását kívánja, **Milkó Izidor dr.** csupán megyei jellegűnek óhajtja a kiállítást. **Pausits János** és **Haverda Mátyás** hozzászólásai után elfogadják a tanács javaslatát, a mely szerint a törvényhatósági bizottság kebeléből 10 tagu bizottság küldetik ki a kiállítás előkészítésére. A kiállítási bizottság tagjai lettek. **Manojlovics Vladisláv dr.**, **Conen Vilmos**, **Reichl Ferencz**, **Varga Károly**, **Gyelmis Gerő**, **Kramer Antal**, **Törley Gyula**, **Vukov Márk**, **Abrasics Mihály** és **Kovács János**.

A földmives iskola.

A földmives iskolához annak idején önkényüleg csatolt 447 holdnyi földterületre vonatkozólag a tanács azt javasolja, hogy 115 hold a hasznosításra legalkalmasabb rész elvétessék a földmives iskola kezelése alól,

a többi egyelőre az intézet használatában maradjon.

E tárgynál id. *Gálfy György* az iskola gazdálkodását kritizálja. *Törley Gyula* szakszerűen s nagy alaposággal mutatja ki, hogy bár anyagi eredményeket eddigelé nem mutat föl ezen intézményünk, de kulturális céljainak igenis megfelel. A régi kezelés folytán keletkezett bajokat kell előbb orvosolni. Az a földterület, amely a vitás 447 holdból az intézet kezelésében hagyatott, ugys csak jószágtenyésztésre alkalmas. Idővel vincellér képezdével lehet majd kibővíteni. A tanács javaslatát elfogadásra ajánlja. *Biró Károly* szintén ellenezte annak idején a hozzácsatolást, de most azt az alapot, amelyen a gazdaság emelkedett, elvonni nem lehet. Összehasonlítja az intézet kiadási és bevételi összegeit. 3 éven át 697000 korona kiadás-sal szemben 669000 korona bevétel volt. A tulkiadás mindössze 27000 korona.

Gálfy György ezen magyarázatok alapján az egész földterület elvonására vonatkozó indítványát visszavonja és a közgyűlés a tanács javaslatát tudomásul veszi.

Egyéb tárgyak.

A földmives iskolai kertésztanító külön munkássága évi 400 koronával és 200 liter borral díjaztatik. — Harangozó Adrienne segély iránti kérvénye fedezet hiányában elutasítatik. — Özv. Bózsits Miklósnak elhalt férje fenmaradt 50 kor. tiszteletdíja kiutaltatik. — A szt. rókusi plébánia új gondnokává Lendvay Antal választatott meg. — Winternitz Zsigmondnak a nyugdíjalapra befizetett összeg visszafizetése elrendeltetik. — Esztergom vármegye megkeresésére, a 7 éven felüli gyermekek ellátását illetőleg, hasonlított felirat intéztetik. — A Miasszonyunkról nevezett iskolánővérek intézetének 300 korona tűzifa pótlék utaltatik ki. — Matievics Lukács 194 koronával nyugdíjaztatik. Landauer Adolfnak 3 havi szabadság adatik. Ferenczi Julianna, Horváth Mládé Katalin, Lakosi Mészáros Francziska és Minorics Regina születésnők oklevelei meghirdettettek.

Elnöklő főispán az ülést 12 órakor berekeszti.

Reggeli levél.

— *Egy felolvasás.* —

Egy európai hírű magyar egyetemi tanár négy esztendővel ezelőtt külföldi tanulmányutjáról visszatért és szertenézett. Szertenézett és nem lelé honját a hazában. Hipermodern eszméit és ezekért őt magát is ki akarták közönsíteni. Ő azonban erősebb legénynek mutatkozott mint erős ellenfelei. Nemcsak ex cathedra hirdette tovább rendületlen hittől az idegenszerű eszméket, hanem boldogult Pulszky Ágost segítségével megalapította a Társadalomtudományi Társaságot.

A *Fiat lux* és a *Mehr Licht* az avatatlannok előtt ugyanazon óhaj kifejezéseinek látszanak. A valóságban azonban az első mottó hirdetője azt akarja, hogy terjedjen világosság, de csupán csak az anyaszentegyház igazságai által. A második mottó meg azt, hogy terjedjen a világosság, bárminő legyen is az ő forrása. Tiszta sor, hogy az előbbi mottó vallói nem szívesen vették a Társadalomtudományi Társaság megalakulását, még kevésbé szívesen terjeszkedését, mert ez a második mottót roppant propagáló erővel népszerűsítette és tökéletesítette.

Mi, akikre e propagáló erő szintén kiterjedt, nemcsak elveink diadalát ültük e társaság megalakulásában és szindús fölvirágozásában, — hanem örömmel leltük abban, hogy Lória modern tudománya, a tudományok e kozmosza, nálunk is mint televény jelentkezett.

A Szent István társaság és hívei mindeddig a lekicsinylés legerősebb fegyverével, a hallgatással, észre nem vevéssel sujtották a Társadalomtudományi Társaságot, amelynek némi szabadkőműves allűröket tulajdonítottak. Vasárnap aztán a közöny megtörött a főntebb nevezett hívek részén és egy nem remélt szószólójuk, *Geöcze Sarolta*, ült a Társadalomtudományi Társaság felolvasó asztalához és hirdette a konzervativizmus és a keresztény szocializmus üdvös voltát.

A római és magyar lelkek rabszolga türelmének, a Brutuszok és Petőfik sasszárnybontása, hajnal- és tavasz- és szabadság fakadás ünnepe minden március 15. A világosság és erő ezen ünnepét csak egy nap választotta el attól a naptól, amelyben egy magyar nő hirdette az elerőtlenedett sötétség himnuszát.

Sajnáljuk, hogy ez megtörtént, — de meg örülünk is neki. Örülni, csak annyiban örülünk, hogy személy is szembe került személylyel az elvek tornáján és akkor a torna mindjárt érdekesebb és hevesebb lesz. Van aki reprezentálja az ellenkező elvet. Ha aztán a világosság győz, győzelme teljes.

Sajnáljuk, hogy ez a nagyműveltségű magyar írónő ily kifejezetten ezen irány mellé szegődött. A legkomolyabb író is kell, hogy komolyan vegye nőiróink közül Győry Ilona, Sárosi Paula, Hampelné mellett *Geöcze Saroltát* a tudomány terén. Annál sajnálatosabb hogy ez a szép fiatal asszony a maradiság fakó zászlaja alá esküszik.

Felolvasó asztalára bizonyára besütött a kora márciusi életadó, mosolyrakészletű, rügyetfakasztó, kackiás napsugár. A hajfűrtjeit és világos bluzát simogatta. És ő ugy beszélt, mintha reverendás, öreg, kopasz, pápaszemes bácsi volna és komor felhőkől őszi szél csapkodná az ablakra az esőt.

Hát Ruskin, akit ő oly alaposan tanulmányozott, nem arra tanította, hogy a formák azért változnak, mert a korszellem változik? Hanem arra, hogy az emberi szellem olyan mint egy alaposan megkonstruált épület, amely évezredek viharaival dacol renoválás nélkül, míg csak meg nem semmisül?

Aztán meg ha konzervativ, akkor nem lehet szocialista. Ha szocialista, akkor nem felekezetek szerint osztályozza az embereket, hanem az egész emberiséget, mindenfajta embert, mint embert tekint, akit azért kell respektálni, mert ember; nem azért, mert keresztény. *Geöcze* nem látja a társadalmi fejlődés irányát, amiről pedig a felolvasását tartotta az ország legszakértőbb közönsége előtt. Ellenben tévtanokat vall és azokat is oly csoportosításban, hogy ellenemond önmagának.

Csak azokra a relációkra óhajtja a szocializmus nagy márciusát, amelyek Krisztus tanaival összeférők. Az emberiség nagy renaissance a felekezetiességhez köti. Amint már is van katolikus, református szocializmus, ugy következnek a zsidó, mohamedán, buddha szocializmus.

Gyönyörű perspektiva!

H I R E K.

— **Szabadelvűpárt és a miniszterelnök üdvözlése.** A parlamenti béke helyreállta alkalmából Latinovics Pál Bácsvármegye és Zombor szab. kir. város főispánja a következő levelet intézte Podmaniczky Frigyes báróhoz, az országgyűlési szabadelvű-párt elnökéhez: „Nagyméltóságú Pártelnök Ur! Engedje meg Nagyméltóságod, hogy a tegnapi nagy horderejű parlamenti siker alkalmából mély tisztelettel üdvözlémet tolmácsoljam a szabadelvű-pártnak, amely az ő puritán hazafiságával és férfias kitartásával — bölcs vezérével — az országnak ismét megszerezte a békés nyugalmat. Adja a gondviselés, hogy szabadelvű-párt a most tanusított lelkes kitartásával és lángoló honszerelmével továbbra is áldásosan működjen a haza javára! Zombor, márc. 11. Nagyméltóságod alázatos szolgája: Latinovics Pál, főispán.“

— **25 éves jubileum.** Takács Ede, a polgári leányiskola igazgatója ma ünnepelte 25 éves tanári működésének évfordulóját. A kitűnő tanféruat tanártársai volt és jelenlegi tanítványai a ma délután rendezett ünnepség alkalmával lelkes óvációkban részesítettek. Az ünnepélyről holnapi számunkban referálunk.

— **Percel Miklós temetése.** Bajáról jelentik, hogy ma délután temették el Percel Miklós 48-as honvédtábornokot. Az elhunyt utolsó kívánságához képest a temetésen csak egy pap vett részt. A halott beszentelését Vojnics Dániel apátplébános teljesítette. A családot Percel Dezső papnövendék fia képviselte. A gyászszertartásnál jelen voltak Latinovics Pál megyei főispán, Schmausz főispán, továbbá Pécs városa és Baranya vármegye küldöttségei, Baja város köztörvényhatósági bizottságának számos tagja, Hegedüs Baja város polgármestere. A menetet óriási közönség kísérte. Koszorút tettek a ravatalra: Baranya vármegye, Pécs, Zombor és Baja városok, továbbá a család számos tagjai.

— **Zombor üdvözlése Tisza miniszterelnökhez.** Azon örömhírré, hogy a parlamenti béke helyreállt Zombor város is megleghangu táviratban üdvözölte Tisza István miniszterelnököt.

— **Március idusa Bezdánban.** A bezdáni „magyar asztaltársaság“ fényesen ünnepelte meg a márciusi nagy napot. — Erre az alkalomra Szilágyi Lajos hírlapíró kéretett fel az ünnepi szónoklatra. Szilágyi ügyesen, remek magyarsággal írta meg „Március Idusa“-t, mely munka felolvasását a bezdániak élvezettel hallgatták végig, és ünnepelték szerzőjét.

— **Kalmár Antal üdvözlése.** Március 15-én nem feledkezett meg a hazafias emlékezés Kalmár Antal dr.-ről sem. Zentáról és Szabadkáról táviratilag üdvözölték a szegedi államfogházban foglyoskodó kitűnő közjogirót.

— **Diák-sztrájk.** A zombori gör. kel szerb tanítóképezde III. éves hallgatói sztrájkba léptek. Egyik tanárunk állítólagos tulszigorúsága miatt az egész osztály távol tartja magát e tanár előadásaitól mindaddig, míg ügyük megvizsgálva nem lesz. A képezdeszek panaszuikkal a karlócai gör. kel. egyházi hatóságához fordultak.

— **A bacszenttamási kockakövezet.** Bacszenttamás községe a járda kövezetét javítani fogja s e célból a munkálatok vezetésére állandó szakmunkást óhajt fogadni évi fizetéssel. Az ajánlkozók a községi elöljáróságtól kaphatnak felvilágosításokat, ahol a részletes feltételek is megtudhatók.

— **Uj iparendelőyek.** A rendőrkapitányság, mint elsőfoku iparhatóság a következőknek engedélyezett új iparjogot: Zakalics József, V. kör, 956., vándorszerű papirkereskedő; Stefanek Mihály, VIII., Jókai-u. 54. ablak-, butor- és tisztító ipar; Mezőtelegdi Vörös Kálmáné sz. Petrovics Erzsébet, I. kör, Kazinczy-u., előnyomda és plisszirozó; Szvoboda István, V. kör, 263., hentes; Hegedüs Ödön Miklós és neje, VII. kör, Bogárnar-utca 26., vándorszerű vegyeskereskedő; Schwalbe Károly, I. kör, Egressy-utca 29, vándorszerű fényképész, Kohn Sándor, VI. kör, 510., képkereskedő.

— **A ki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar.** az fedezze magszükségletét Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 33. A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágujdonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

Lesben egy zsúron.

(Egy rózsaszínű leányszobában. Valószínűtlen alakú székek, csecsebecsék.)

(A jelenlevők általános társalgást folytatnak, de ezen belül egyes kisebb társaságok is alakulnak.)

Károly: (egy hosszabb értekezés után) ... és így hát Némethnének kellett volna játszani az Áldor Juliska szerepét és a Baróthy ...

Ágota: (kissé erőltetett érdeklődéssel) Persze Baróthy. Apropos Baróthy, hallották, hogy mikor lesz a Casinóban a képkiallítás?

Bella: Remélem, hogy bál is lesz utána, (a lábait a szoknyája alá huzza).

Károly: (hamis mosolylyal) Minek fosztja meg a társaságot ettől az édes látványtól?

Bella: Jól van, jól.

Sárka és Andor: (egy sarokban élénk társalgást folytatnak, a társalgási téma valami négyes, amit nem tánczoltak el, holott el kellett volna táncolniuk és egy walter, amit eltáncoltak, holott nem kellett volna eltáncolniuk. A vita már régen folyik és nincs kilátás arra, hogy egyhamar befejeződjék.)

Eszter: (az óhajtott témát felhossa) Na én nem hiszem, hogy az a képkiallítás sikerrel járna.

Marci: Mért nem?

Eszter: Azért, mert nálunk nincs képvásarló publikum.

Marci: A Gödri Károly.

Ágota: A Gödri Károly egymaga még sem vehet meg egy egész képkiallítást.

Anti: Az megteszi!

Sárka: ... akkor is megbántam, mikor azt a waltert táncoltam.

Andor: Tehát haragszik?

Sárka: Nem haragszom, de nincs annak semmi célja ... (tovább beszélgetnek).

Ágota: A képek megértéséhez bizonyos speciális tudomány szükséges.

Bella: Igen, mert Goethe oly szépen mondja *Farbenlehre*-jében: a színek hatása abban nyilvánul ... (tovább beszél, senki se hallgat rá, csak Ágota, az is nehezen fojtja el ásitását.)

Károly: A szereposztásban az a hiba is volt, hogy Frank fogházigazgató szerepe ...

Bella: Maga is mindig a színházzal gondolkodik, persze sokat van együtt a szép színésznőkkel.

Károly: (szerényen mosolyog) Oh Istenem, (ránéz Bellára). De szép maga máma Belácska!

Andor: (a szoba másik végéről jó füleivel meghallva Károly utolsó megjegyzését). De Károly neked is ma igen jó napod van.

Károly: (csipősen) Nem lehet mindenki olyan szép, mint te.

Ágota: (Andorhoz) Miért nem közeledik egész délután hozzá?

Andor: (naivságot tetteve) Kihez? (félszemmel Károlyra pillant, aki valami bókot sug Bella fülébe).

Eszter: Ugyan ne játsza a naivot, tudjuk jól, kit ért az Ágota.

Andor: Mért közeledjem, jól érzem magam itt is, (egy oldalpillantást vet Károlyra és szomszédnőjére) különben úgy látom, nagyon jól el van látva.

Eszter: (felkacag) Ugy-e most, maga játsza a közönyöst, a hideget?

Andor: (zavarban) Én?

Ágota: Pedig higgye el, az nem jó rendszer, az tán a regényekben, a szindarabokban beválik, de az életben nem. Mi lányok megköveteljük azt, hogy az, aki érdeklődik irántunk, azt ki is mutassa és olyan valaki, aki sokáig távortartja magát tőlünk, nem érdeklődést kelt maga iránt, hanem azt éri el, hogy elfeledjük.

Eszter: Vagy úgy teszünk, mintha elfelednénk és az egyre megy.

Egy nyájas hang: Tessék teázni!

(A társaság átvonul a másik szobába, utoljára marad.)

Pali: (magában) Hát én mit csináljak? A jelenlevő négy fiatal leány közt kettő a testvérem, a másik kettő pedig le van foglalva, hát én mindig csak kibiceljek. Én játszani akarok. Kettővel beljebb és négy a blind (megcsipi a szobaleány állát.) (A társaság az asztalnál helyet foglal.)

Károly: ... tehát Adél szerepét játszotta volna Rozalinda, Eisenstein szerepét Áldor Juliska, Baróthy szerepét Olasz Klári ...

A társaság: Elég, elég, mondom elég.

Pompon.

SZINÉSZET.

„Kurucz fufang“ Blahánéval.

Mindennap ünnep van a színházban négy nap óta. Tegnap ifj. Bokor József pályadíjnyertes, hatásos népszínműve ment Blahánéval a Bözsi szerepében. Blaháné abban nagy, hogy a magyar faj temperamentumát, az igazi magyar asszony báját viszi színpadra. Ebben a szerepében erre kiváló alkalma nyílt. Volt is taps, virág bőven. Daliás Tény Gábor volt Baróthy, hálás szerep jutott Némethnének és Mihályfi Juliskának, sokat kacagtatták a közönséget Németh és Hegyessi.

Ma este Blaháné a Tündérlak Magyarhonban lép föl és három nagy virágerdőt kap. Egyik a szabadkai asszonyoké, a másik a szabadkai lányoké, a harmadik a színügyi bizottságé.

Pénteken, szombaton és vasárnap este az *Egyenlőség* megy.

LEGUJABB.

Alfonz király német tenger-nagy.

Vilmos császár Alfonz spanyol királyt a német hadi tengerészet tengernagyává nevezte ki.

A nők, mint választó polgárok.

Londonból az a szenzációs hír érkezik, hogy az angol alsóház tegnap tekintélyes többséggel megszavazta a választói jognak a nőkre való kiterjesztését.

Porth-Arthur ostroma.

Norvég tengerészek beszélnek, hogy Porth-Arthur új városrésze teljesen elpusztult az ostrom következtében. A Retvisan hajón egy gránát 19 embert ölt meg. A japánok tüzelése óriási pusztításokat vitt véghez. Az ostrom alatt óriási robbanás történt. Valószínű, hogy a fegyvergyárat tette tönkre az explosio.

Sajtópör az Almafa miatt.

A budapesti büntetőbíró mint sajtóbíró ma tárgyalta ifjabb Bokor József panaszát. Bokor tudvalevőleg Almafa című

darabjával pályadíjat nyert és erről a darabról Siklóssy László a „Pesti Hirlap“ Színház és Zene rovatában azt írta, hogy felelevenítése egy német darabnak. Bokor becsület-szavával tagadta ezt. Tóth Béla érdeklődött az ügy iránt és miután meggyőződött róla, hogy Siklóssynak van igaza, ennek kifejezést is adott az Esti levélben. Bokor sajtó útján elkövetett rágalmazás miatt bepörölte ugy Siklóssyt, mint Tóth Bélát. A kihallgatott szakértők úgy vallottak, hogy a kérdéses darab ismerete nélkül Bokor nem írhatta volna meg művét. Az ítéletet holnap délelben hirdetik ki.

Letartóztatott cigányprimás.

Rác Lacit, a tegnap kaució sikkasztás miatt letartóztatott cigányprimást, ma szabadon bocsátották, mert kitűnt, hogy nem óvadékokat sikkasztott, hanem csupán előlegeket vett föl.

KÖZGAZDASÁG.

Kálnoky és Simon gabonaterménykereskedő cég tudósítása.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	819—816	817—18
Buza okt.	811—809	809—10
Buza apr. 1904	—	—
Rozs apr.-re	656—653	651—52
Rozs okt.-re	666—664	661—62
Rozs áprilisra	—	—
Zab okt.-re	546—547	546—47
Zab	—	—
Zab áprilisra	556—557	561—62
Tengeri máj.	529—530	—
Tengeri	—	—
Teng. máj. 1904	539—540	531—32
Repcé	—	—
repcé aug.	11.30—11.40	—

Csődtömeg eladás.

Vb. Klein Mór szabadkai lakos csődtömegéhez tartozó és a csődleltárban 1—252. t. sz. alatt felvett kézműárúk a csődválasztmányának mai napon hozott határozata folytán ajánlati verseny útján eladatnak. Venni szándékozók felhivatnak, hogy írásbeli zárt ajánlataikat a becsár 10 %-ának azaz 727 kor. 80 fillér összegnek mint bánatpénznek készpénzben való csatolása mellett f. évi március 27-ének délelőtti 10 órájáig Czeisz Máté szabadkai lakos ügyvéd tömeggondnoknál adják be.

A csődválasztmány a beérkezett ajánlatok felelett ugyanazon napon délelőtti 11 órakor dr. Szilasi Fülöp csődválasztmányi elnök ügyvédi irodájában tartandó ülésen fog határozni.

A csődválasztmány a beérkezett ajánlatok fölött szabadon határoz és a legkedvezőbb ajánlat elfogadására sem kötelezi magát.

A csődtömeg a leltározott áruk mennyisége tekintetében a vevő irányában szavatosságot nem vállal.

Vevő tartozik az árukat bánatpénzének különbeni elvesztésének terhe alatt 3 nap alatt átvenni és a vételárát az áruk átvételének megkezdése előtt a tömeggondnoknak készpénzben lefizetni. Az adásvételi ügylet megkötése után mindennemű illeteket a vevő tartozik a vételár kifizetésével egyidejűleg kifizetni.

Az áruraktár a tömeggondnok útján naponta d. e. 8—11-ig, d. u. 3—5-ig megtekinthető.

Szabadkán, 1904. március hó 13-án.

Dr. Szilasi Fülöp.

csődválasztmányi elnök.